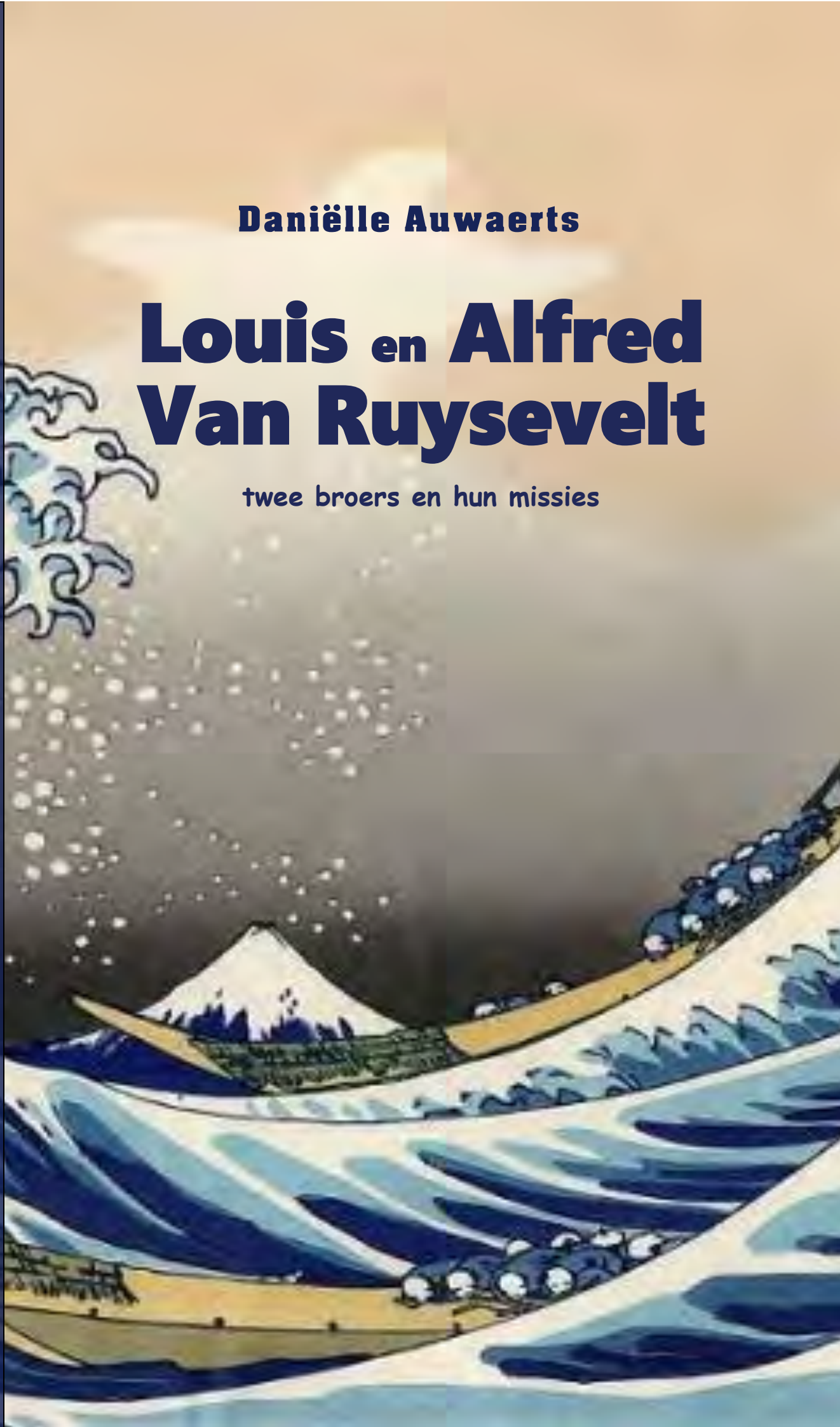
Daniëlle Auwaerts

Louis en Alfred Van Ruysevelt

twee broers en hun missies

SPECIALE UITGAVE VAN HOEMBEKA · januari 2023

Laurent Van Ruysevelt en Madeleine Baeyens met hond

Madeleine Baeyens met de vier kinderen

Het ouderlijk huis van Louis en Alfred Van Ruysevelt stond in Hombeek op de Hombekerkouter en had bij de inkom een riant klassiek beeld.

Ze beleefden er hun jeugdjaren met de zussen Henriëtte en Anna Louisa. Vader Laurent en moeder Petronella De Nuyer kwamen uit Londerzeel en bouwden deze woning. Moeder stierf in 1929 op 41-jarige leeftijd. Het huis werd gerestaureerd in 1939 tijdens zijn tweede huwelijk met Madeleine Baeyens. Deze tweede moeder werd omarmd door de kinderen, zij speelde waarschijnlijk een grote rol in de verdere loopbaan van de jongens en van het hele gezin.

Foto's © Luc VAN RUYSEVELT

Louis en Alfred Van Ruysevelt

Vooraf

Hoe komt iemand, die Hombeek reeds tweeënvijftig jaar geleden verlaten heeft ertoe, te schrijven over twee dorpsgenoten, missionarissen uit hetzelfde Hombeekse gezin? Een reeks toevalligheden volgden elkaar op, zodat stilaan mijn interesse voor hen meer en meer werd gewekt en het onderwerp mij niet meer losliet.

Toen mijn man Victor Doyen eind 2018 stierf en 16 maanden later Corona uitbrak sloeg de eenzaamheid en de leegte toe en zocht ik naar een zinvolle invulling van mijn vrije tijd.

In 2021 werden in Japan de Olympische zomerspelen van 2020 gehouden (door Corona één jaar uitgesteld) en kreeg het land plotseling heel veel belangstelling. Eén van de voorwerpen die ik bij de dood van mijn moeder in 1995 had meegenomen naar ons huis in Heverlee was een Japanse houtsnede, die zij ooit op een missietentoonstelling had gekocht om Pater Alfred van Ruysevelt, minderbroeder- franciscaan in Japan, te steunen. Beelden uit mijn jeugd in Hombeek flitsten door mijn hoofd. Mijn moeder en grootmoeder waren zeer bevriend met de familie Van Ruysevelt. Jammer genoeg kan ik hen nu niet meer vragen waar die verbondenheid vandaan kwam, ze zijn beiden reeds lang dood.

Wat ik mij nog wel herinner is dat ze veel sympathie, zelfs medelijden hadden met de vader van de twee paters, Laurent Van Ruysevelt, die zijn vrouw Maria Petronella De Nuyer, moeder van zijn vier kinderen verloren had toen ze slechts 41 jaar was. Tijdens de lectuur van de vele documenten bewaard in het Kadoc (Katholiek Documentatie-en Onderzoekscentrum) te Leuven ontdekte ik dat Laurent zes jaar later, in 1935 een tweede keer huwde met Madeleine Baeyens te Lokeren, die jammer genoeg reeds in 1943 stierf. Hoeveel pech kan een mens hebben?

Samen met mijn moeder en grootmoeder bezocht ik in mijn prille jeugd het huis van de familie op de Leestse Steenweg. Ik herinner me nog vaag het speciale huis (in de toenmalige art-decostijl) in een mooie groene omgeving. Volgens de documenten in het Kadoc droeg het huis het nummer 68. Een kleinzoon van Laurent schreef me dat het huis verbouwd werd en dat dochter Henriëtte en haar man Frans Huybrechts (zijn ouders en de zus van de beide paters) in 1953 naast het ouderlijk huis een nieuwe woning oprichtten, nu Hombekerkouter nr. 122, waarin de paters altijd welkom waren als ze in België verbleven.

Die Japanse houtsnede had de jongste pater Alfred (kloosternaam Olivier) meegebracht uit Japan, als onderdeel van een grote tentoonstelling, die geld moest opbrengen voor het missioneringswerk. Toch waren er nog andere dingen in ons huis in de Diepestraat die herinnerden aan de familie Van Ruysevelt. Pater Louis (kloosternaam: Sebald), de oudste zoon, was niet alleen een intelligente studax , maar ook een kunstschilder. Van hem had mijn moeder enkele schilderijtjes gekocht, waarschijnlijk weer om hem financieel te steunen, want de missionering werd voor een groot deel door kerkgangers en vrienden betaald. Daarvan getuigen vele brieven van Alfred uit Japan.

In de documentatiemappen van het Kadoc vond ik ook uitnodigingen voor tentoonstellingen van Louis' schilderijen, met namen en prijzen van de doeken, zelfs met namen van de kopers. Het klooster in Vaalbeek bij Leuven, waar Louis de laatste tien jaar van zijn leven verbleef, zal wel blij geweest zijn met de inkomsten van zijn schilderijen.

VAN RUYSEVELT

De stam Van Ruysevelt met als voorouders meerdere molenbouwers, karrenmakers en ook kosters gaat in Londerzeel terug tot begin 17de eeuw.

Vader Laurent Van Ruysevelt had op zijn 23ste jaar al een mooie nieuwe woning in Hombeek weten te bouwen. Na zijn huwelijk met Petronella De Nuyer in 1912 is hij er vanuit Londerzeel komen wonen. Deze kosterszoon was via zijn moeder verwant met gefortuneerde pachtersfamilies en molenaars uit Hombeek zoals Buelens, Verlinden en Horckmans. Dat kan wellicht zijn keuze voor de vestiging in dit dorp verklaren.

De vier kinderen zijn in Hombeek geboren: Louis (1913), Jetteke (1917) en tenslotte nog een tweeling, Alfred en Anna Louisa (1921). De kinderen waren nog opgroeiende tieners toen in 1929 hun moeder stierf. De oudste zoon, Louis werd reeds van 1927 op internaat geplaatst in de 'vormingsschool' van de Franciscanen in Lokeren en in 1932 is zijn toen 11-jarig broertje, Alfred, hem gevolgd in dit internaat .

Vader Laurent Van Ruysevelt, in de volksmond "Rang" genoemd hertrouwde in 1935 te Lokeren met de onderwijzersdochter Madeleine Baeyens. Dit huwelijk was ook van korte duur want acht jaar later, in 1943, stierf zijn tweede echtgenote. Opvallend is wel dat het gezin Baeyens zeer vroom was en meerdere kloosterlingen telde.

De dochter Hendrika Van Ruysevelt, algemeen bekend als "Jetteke", huwde te Hombeek met Frans Huybrechts. Door de vijf kinderen Huybrechts is een nauwe band met Hombeek bestendigd. Luc Van Ruysevelt, zoon van Alfred en Takeko Okamura zet de naam verder.

Het voltallig gezin Van Ruysevelt thuis op de toenmalige Leestse steenweg. Vader Laurent met zijn zonen Louis en Alfred, met zijn dochter Jetteke en haar man Frans Huybrechts en vier van hun kinderen en met zijn dochter Anna Louisa, zuster Annunciate van Huldenberg, vergezeld van zuster Theresita, de Hombeekse kloosterlinge van deze kloosterorde (uiterst links).

Foto © Luc VAN RUYSEVELT

Gestimuleerd idealisme

De druk van vrijzinnigheid en antiklerikalisme die in de tweede helft van de 19de eeuw op geloof en godsdienst werd gelegd, had een averechts effect. Omdat godsdienst niet meer mocht gegeven worden tijdens de schooluren werd een bloeiend nieuw net van katholieke scholen opgericht. Paters en zusters zijn zich intens gaan toeleggen op het lager onderwijs, denk maar aan de zusterschool in Hombeek, waar velen van ons hebben gezeten. De overheid eiste wel tenminste één openbare gemeentelijke school, daar gingen onze jongens naartoe.

Het middelbaar onderwijs in de colleges stond onder de leiding van het bisdom of ordes zoals de franciscanen, salesianen, jezuïeten en andere. De middelbare scholen voor meisjes hebben een aparte geschiedenis. We kennen de ursulinen, de annunciaten en zoveel meer. De congregatie van de zusters der christelijke scholen van Vorselaar werd zelfs gesticht vóór het ontstaan van België in 1820. Oorspronkelijk waren zij natuurlijk bedoeld voor meisjes van de lagere school. Deze geschiedenis laten we nu wel buiten beschouwing, het zou ons te ver leiden.

In het interbellum was de katholieke beweging op een hoogtepunt. De Kerk had een stevige greep op alle zuilen in de maatschappij. Zowel de boeren als de handelaars, middenstanders, gesyndiceerde werklieden en ook de jeugdbewegingen droegen de “K” van Katholiek of de “C” van Christelijk in hun naam. Het gezag van de kerkleiders was groot en ze genoten aanzien.

Deze perfect georganiseerde godsdienstbeleving was vanzelfsprekend en drong ook diep door in de meeste gezinnen en families. Predicaties, missieweken, week van de roepingen stimuleerden niet enkel tot vroomheid maar riepen op tot totale inzet voor een verregaand idealisme. Het aantal jongens en meisjes die Christus’ volgeling wilden zijn bereikte toen een hoogtepunt.

Alfred, Anna en Louis Van Ruysevelt.
Foto © Luc VAN RUYSEVELT

Grote Vlaamse belangstelling voor de missies

Op 1 december 2005 werd Pater Damiaan De Veuster tot grootste Belg verkozen door de zender Canvas en de radiozender Radio 1.

Vanwaar die grote belangstelling en voorkeur voor deze Katholieke zendeling, terwijl de ontkerkelijking van Vlaanderen toch al een hele tijd bezig was? Of, om het met de woorden van Professor Idesbald Goddeeris (historicus) te zeggen: ‘ Waarom worden missionarissen in Vlaanderen op handen gedragen?’ In zijn boek: *Missionarissen, geschiedenis, herinnering, dekolonisering* (2021) schrijft hij over de tijd waarin de Paters Van Ruysevelt naar Congo en Japan gezonden werden.

Ikzelf en velen onder jullie, die opgegroeid zijn in de tweede helft van de twintigste eeuw, zullen beter begrijpen waarom wij onze Vlaamse missionarissen zo verheerlijkten en financieel steunden als we deze woorden van Professor Goddeeris lezen:

‘In 1940 telde ons land in totaal 4930 missionarissen. Het kleine België, dat ongeveer 1,5 % van de katholieke wereldbevolking vertegenwoordigde, zorgde met andere woorden voor 10% van de totale missionarissenbevolking. (…) Na Frankrijk telde België de meeste missieroepingen per hoofd van de bevolking. Men mag niet vergeten dat het aantal missionarissen bleef stijgen tot 1961. Voor België was dat de absolute piek met 10.070 actieve missionarissen (mannen en vrouwen) , meer dan één missionaris per 1000 inwoners (blz.37) en ‘De meesten kwamen uit Vlaanderen.’ (blz. 13)

Op blz. 8 schrijft hij:‘… vele missionarissen waren niet alleen op bekering uit, maar ondersteunden {ze} hun prediking met de bouw van scholen, hospitalen, weeshuizen.’

In onze tijd zouden we hen ‘welzijnswerkers’ noemen in opdracht van de vele Ngo’s die we nu kennen.

Het leven van Louis van Ruysevelt (Pater Sebald) (1913-1978)

Louis of Lode werd geboren te Hombeek op 20 augustus 1913 als zoon van Laurent Van Ruysevelt (1889-1973) en Maria Petronella De Nuyer (1888-1929).

Hij ging naar de gemeentelijke jongensschool van 1919 tot 1927 en daarna naar het Sint-Antoniuscollege te Lokeren van 1927 tot 1932 en het Heilig-Hartcollege te Heusden van 1932 tot 1934. Waarom was hij niet op school in Mechelen? Misschien was hij in Lokeren op kostschool in de buurt van één van de talrijke ooms en tantes van de familie Van Ruysevelt?

En waarom niet zijn volledige Humaniora in Lokeren? Die verklaring lezen we bij Dirk Laureys, *De mindere broeders van Franciscus 1942-1992* (Tielt Kadoc). Na de oorlog had het college van Lokeren zoveel leerlingen, dat het een hulpcollege in Heusden moest openen.

De keuze van deze school verklaart wel waarom Louis en Alfred allebei intraden bij de minderbroeders. In het missietijdschrift *De Band ,*van december 1959, schrijven de franciscanen zelf uitdrukkelijk: 'Ons college is dus een priestercollege dat opleidt tot het priesterschap en ook, daar de geest door franciscanen wordt geschapen, tot een franciscaans priesterschap'.

In 1934 trad hij in bij de minderbroeders te Tielt en daarna volgden 6 jaar priesterstudies tot hij in 1940 bij het begin van de tweede wereldoorlog tot priester werd gewijd te Leuven.

Dan volgden nog twee jaar welsprekendheid of 'eloquentia' te Turnhout en van 1942 tot 1946 was hij student archeologie en kunstgeschiedenis aan de Katholieke Universiteit te Leuven.

Hij publiceerde talrijke artikels in verband met deze studie, die resulteerden in zijn thesis: *De franciscaanse kerken in België. De stichtingen in de dertiende eeuw.* Hiermee promoveerde hij in 1947 tot licentiaat in de kunstgeschiedenis.

Hij was heel erg thuis in de archieven van Sint-Truiden, Hasselt, Maastricht, Brussel en Mechelen. Zijn publicaties waren zo degelijk dat Professor Jan Karel Steppe (een belangrijke kenner van Vlaamse kunst, 1918-2009) hem later, terwijl hij in Congo was, vroeg om ze uit te werken tot een doctoraat. Louis had er echter geen zin meer in.

Van 1946 tot 1954 was hij technisch adviseur in de drukkerij St. Franciscus van het klooster te Mechelen in de Carmelietenstraat, tevens godsdienstleraar te Antwerpen (Maris Stella-instituut) visitator en directeur in het Katholiek Onderwijs te Mechelen en te Lier.

Van mei tot juli 1954 studeerde hij drie maanden in Parijs aan de 'Alliance francaise' om zijn kennis van het Frans te vervolmaken met het oog op zijn reis naar Congo op 31 augustus. Hij zou er missionaris worden in het pas gebouwde klooster van de minderbroeders- franciscanen te Kolwezi. In deze stad gaf hij o.m. technisch tekenen en geschiedenis in het Lyceum Johannes XXIII dat vroeger het Boudewijncollege heette en een geheel vormde met het klooster.

In *De mindere broeders van Franciscus 1842-1992*, schrijft Dirk Laureys blz. 235-236:

'De jaren '50 worden gekenmerkt door een uitgesproken missionair triomfalisme van de minderbroeders in Kongo. Een uitgebreide personeelsbezetting en een intensief bouwbeleid leiden er tot een ruime pastorale, onderwijskundige (bv het succesvolle Boudewijncollege in Kolwezi, later Johannes XXIII- lyceum genoemd), sociale en medische infrastructuur. De christelijke gemeenschappen zijn in volle expansie. In 1959 wordt het vicariaat van Lulua-Katanga omgevormd tot het bisdom Kamina met de Vlaamse minderbroeder Petrus de Alcantara Keuppens als eerste bisschop (…). Vrij abrupt komt er een einde aan de euforie van de jaren 50. De volgende decennia verloopt de missionering zeer moeizaam. Dat is voor een belangrijk deel te wijten aan de politieke ontwikkelingen. De Kongolese onafhankelijkheid in 1960, de Katangese secessie (1960-63), de crisisjaren 1967 en 1978 (zie later) en de authenticiteitscampagne (Zaïresering) van president Mobutu met sterk antiklerikale inslag verstoren het missiewerk ernstig'.

Het is jammer dat we in het archief van het Kadoc weinig persoonlijke getuigenissen vinden van Louis. Waarschijnlijk schreef hij wel brieven naar zijn familie in België met zijn positieve en negatieve ervaringen in het klooster en de school waar hij les gaf, maar die zijn niet bewaard. We vinden één verslag van een schoolinspecteur, die zijn lessen technisch tekenen in Kolwezi bijwoonde en beoordeelde. Er is ook een later document, waarin de inspecteur aangeeft dat Louis rekening heeft gehouden met zijn opmerkingen.

In een artikel dat verscheen in het nummer 6 van het missietijdschrift *De Band* uit 1978 naar aanleiding van Louis' overlijden, tien jaar na het verlaten van Congo, schrijven Pater Angelus en Luithard dat hij reeds voor zijn verblijf in dat land problemen had met de longen.

'Het klimaat in Zaïre (de toenmalige naam van Congo) was hem aanvankelijk gunstiger. Toch moest hij het na 14 jaar intensief lesgeven opgeven, omdat de nodige medicamenten niet voortdurend voorhanden waren.'

Hij wordt geprezen als een 'delicaat' en moedig man 'meevoelend ' voor zijn confraters en met een' interesse voor alles en iedereen'.

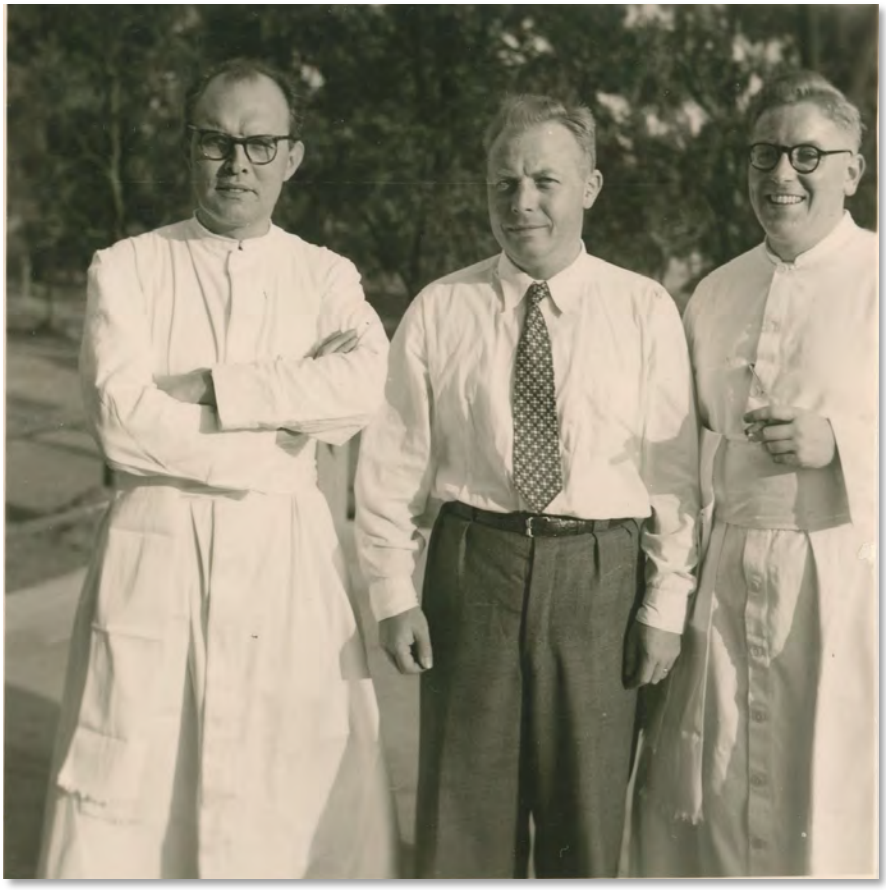
In één enkele brief (van 13-3-1968 vanuit Kolwezi) vinden we toch een persoonlijke uitlating van Louis: ' Mijn gezondheid laat me niet meer toe nog langer op deze hoogte (1500 m) te blijven.'

Verder in deze brief beklaagt hij zich erover dat zijn school (Lyceum Johannes XXIII) niet meer beschikt over het tijdschrift *Franciscana,* waarin hij vroeger zelf publiceerde. Hij zegt:

'*Het blijven voor mij wel aangename herinneringen met een tikje heimwee.*'

Bij zijn terugkeer in België, werd hij medisch gekeurd in het Sint- Imeldaziekenhuis te Bonheiden, waar een zekere dokter Lenaerts besliste dat hij maar beperkt mocht lesgeven, nl. 12 u per week.

Hij werd opnieuw leraar in zijn vroegere technische school Maris Stella-instituut te Antwerpen, maar hij woonde in het klooster te Vaalbeek (bij Leuven) waar hij wellicht nog andere taken kreeg.

Drie leraars in het college te Kolwezi zijn, van links naar rechts: Louis Van Ruysevelt (Pater Sebald), Piet Roymans en Pater Edmond Verdonck.

Foto © KADOC-KU Leuven. archief minderbroeders Album KFH3191.

Waarschijnlijk heeft hij vooral genoten van zijn hobby: kunstschilderen. 'Er worden enkele foto's van zijn doeken bewaard en ook lijsten met de onderwerpen en de prijzen. Hij bestelde kaders om zijn doeken zo mooi mogelijk te presenteren. Hij haalde zijn inspiratie in de natuur, maar schilderde ook Afrikaanse en religieuze taferelen.

Reeds in Kolwezi organiseerde hij talrijke tentoonstellingen, die de kas van zijn klooster spijsden en vanuit Vaalbeek stuurde hij vele uitnodigingen voor tentoonstellingen van zijn schilderijen in Turnhout, St Job in het Goor (1973), in Huize Ernest Claes te Zichem (1973) en in Lichtaart (Galerij Artepik).

Tussen al de eerder zakelijke documenten vond ik plotseling enkele met de hand geschreven blaadjes van Louis als voorbereiding voor de tafelrede die hij wilde houden voor zijn eremis op 26 december 1940. Hij richtte zich tot zijn talrijke familieleden, de vele ooms en tantes uit de wijde omgeving. Belangrijke mensen uit Hombeek en natuurlijk de pastoor zullen er ook wel bij geweest zijn. Deze schrijfsels zijn echt ontroerend, zeker als je bedenkt dat de tweede wereldoorlog datzelfde jaar in mei uitgebroken was. Wellicht was er toen nog geen echte voedselschaarste en konden de mensen nog een centje opzijleggen voor dit grote feestmaal en voor een cadeau aan de kersverse priester.

Ziehier wat hij schrijft:

'*Dus beste dorpsgenoten, nogmaals van harte proficiat voor alle organisatoren en uitvoerders van dit feest. Dank aan Meneer Pastoor en zijn medehelpers, dank voor uw prachtig cadeau, en tussen haakjes gezegd, ik zal het uitstekend kunnen gebruiken, want u weet (of u weet het niet), dat, terwijl ik in het leger was en onder de oorlog, ons klooster te St-Truiden totaal is uitgebrand, zodat we immers totaal zonder enig studiemateriaal op straat stonden. Dank voor de mooie zang en de schone versiering en voor uw talrijke aanwezigheid hier en mijn laatste en hartelijke dank tenslotte aan allen die door gebed en offer mijn priesterroeping hebben helpen vormen en doen groeien onder Gods genade.*'

Op tweede kerstdag van het eerste oorlogsjaar 1940 droeg Louis Van Ruysevelt zijn eremis op in zijn parochiekerk van Hombeek.

Foto Hoembeka-archief

Als slot lezen we nog meer emotionele woorden:

'*en ik dank ook tante Jeanne en mijn zusje Henriëtte (het meisje dat vier jaar na hem geboren werd en de overleden moeder heeft vervangen toen ze 12 jaar was) die, toen moeder weg was met zoveel toewijding en liefde voor ons zorgde en Vader bijstond. Ik dank God alle dagen omdat hij ons daarna mamaatje (Madeleine Martha Baeyens, 1891-1943) heeft geschonken en het was ons juist alsof moeder zaliger uit de hemel was teruggekomen*.'

Het was natuurlijk tragisch dat deze tweede moeder Madeleine minder dan 3 jaar later, midden in de oorlog, het leven liet en het gezin weer in rouw dompelde.

Op de bodem van de map vinden we nog enkele documenten die het klooster opgevraagd heeft om een pensioen aan te vragen voor Louis. Die waren vooral interessant om de exacte details van zijn levensloop te reconstrueren met data en namen van de scholen waar hij lesgaf.

Louis op weg naar Congo met Sabena.

Foto © Luc VAN RUYSEVELT

Sportmanifestatie in het college van Kolwezi.

Foto © KADOC-KU Leuven. Beeldarchief minderbroeders

Vooral het document uit Congo is zeer officieel, zijn lesgeven werd erkend door de Belgische staat en draagt de stempel van de rector van zijn school, Lycée Jean XXIII, Kolwezi. Zijn statuut was: 'Agent complémentaire des Cadres de la coopération Technique Belge (A.R. du 10/4/67) jusqu'au 19 avril 1968. Matricule: 500.686. Al die documenten gaven hem recht op een waardig pensioen.

Wat jammer dat we Pater Sebald of Louis van Ruysevelt niet meer kunnen vragen hoe het er werkelijk aan toeging in het college. Was het enkel bedoeld scholing te geven aan de kinderen van de kolonialen? Van wanneer werden er ook inlandse kinderen opgenomen? Heeft het college veel last gehad van de onlusten tijdens de onafhankelijkheid en latere moeilijkheden?

Gelukkig bestelde het Kadoc voor mij een pak foto's uit het archief van de minderbroeders die plotseling een wijdere deur openden naar de historische waarheid.

Een heel album werd gewijd aan de bouw van de school. Het leek wel een versterkte burcht midden in de villawijk van Kolwezi. Geen kranen, primitieve stellingen, slechts één bulldozer is er te zien. Ongeveer vijf jaar (vanaf 1948) net voor Louis Van Ruysevelt in 1954 naar Congo vertrok werd gewerkt aan een reusachtig complex van schoolgebouwen, internaat, kamers voor de paters en andere personeelsleden. Het resultaat was werkelijk indrukwekkend. De meeste foto's tonen alleen blanke kinderen van de kolonialen, in de klas, in de turnles, bij hun plechtige communie. We zien de paters, omringd door Belgische echtparen bij feestelijkheden. Na een tijdje hadden ze ook inlandse leerlingen, die dan ook trots hun turnoefeningen toonden.

Rond diezelfde tijd kwam ook de "kathedraal "van Kolwezi tot stand, eenvoudig, maar esthetisch zeer mooi, geen nabootsing van onze kerken.

De complexe gebouwen van de school in Kolwezi (boven) en de Kathedraal van Kolwezi onder)

Foto's © KADOC-KU Leuven. Beeldarchief minderbroeders

Persoonlijke brieven van Louis over de veertien jaar (1954-1968) dat hij in Congo was, heb ik niet gevonden, ook niet over de gelukkige jaren die hij daar sleet.

Tien jaar na zijn vertrek uit Congo schreven Pater Angelus en Luithard in *De Band* uit 1978 (6) naar aanleiding van zijn dood:

"*De tragische "meidagen" van Kolwezi werden zijn laatste beproeving. Kolwezi had hem en hij had Kolwezi nooit volledig losgelaten. Zijn meeleven en meevoelen met de confraters, de school en de bevolking heeft wellicht het laatste van zijn krachten gevergd".*

Volgens het artikel in *De Band* heeft het gebeuren van Kolwezi zelfs zijn dood (juni 1978) bespoedigd.

Via Wikipedia vernemen we meer van deze dramatische gebeurtenissen. Van 11 mei tot juni 1978, net voor de dood van Louis, viel het FNLC, een afscheidingsbeweging vanuit Angola het land binnen om de rijke mijnprovincie Katanga af te scheiden van het grote Congo.

Mobutu was bang de inkomsten van de mijnen te verliezen en vroeg Frankrijk en België para's te sturen om het FNLC te verslaan. Hierbij vielen vele doden, zowel onder de blanken als onder de lokale bevolking.

Het woord 'massacre' komt herhaaldelijk voor op het internet. Waarschijnlijk heeft het klooster en de school van de minderbroeders hieronder te lijden gehad, maar dat wordt niet vermeld .

En dan zie je plotseling een aantal onheilspellende foto's van tientallen kasten en dozen met goederen van kolonialen, onder meer van de plaatselijke Griekse en Joodse handelaren die hun bezittingen wilden beschermen tegen plunderaars in 1978 door ze te stockeren op de binnenplaats van het college. Met daarna het bewijs: de leeggeplunderde huizen van deze handelaars in de straten van Kolwezi.

Vele mensen zochten er toevlucht en konden zo hun leven redden: de paters zelf, de kolonialen, pastoors uit de cités, soldaten van het Belgisch leger.

Vier beelden die de 'tragische meidagen' illustreren,

© KADOC-KU Leuven.
Beeldarchief minderbroeders

Louis Van Ruysevelt op één van de tentoonstellingen van zijn werken. Foto genomen in het Ernest Claeshuis te Zichem.
Foto © KADOC-KU Leuven. Beeldarchief minderbroeders

Schilderij van Louis Van Ruysevelt.

Foto © Luc VAN RUYSEVELT

Het leven van Alfred Van Ruysevelt (Pater Olivier) (1921-2007)

Als we de oorsprong van onze westerse belangstelling voor het 'Verre Oosten' willen begrijpen, moeten we zelfs teruggaan naar het begin van de 16e eeuw, als Ferdinand Magellaan in 1519 vanuit Spanje (Sevilla) met vijf schepen vertrok richting westen om een betere route te vinden naar de Indische specerijeneilanden (b.v. de Molukken) die al eerder gekend waren via de oostelijke route.

De vorst voor wie hij voer was onze eigen Keizer Karel V, die ook koning van Spanje was (daar heet hij Karel I). Op die eerste schepen waren reeds missionarissen aanwezig. Magellaan kwam aan op één van de Filipijnse eilanden, maar stierf er. Zijn project werd voortgezet en nieuwe konvooien vertrokken. Op het einde van de 16e eeuw kwamen vier franciscaanse paters (o.m. één Vlaamse) aan op de Filipijnen en werden door de Japanse overheid uitgenodigd voor missioneringswerk. In het boek *The Franciscans in the land of the rising sun* uit 1957 van de franciscaan Thomas Uyttenbroeck vernemen we dat ze in enkele maanden een klooster, een kerk en een hospitaal stichtten. Enkele jaren later ging het mis voor de katholieke kerk: er wachtte hen een zware vervolging en 26 paters werden gekruisigd.

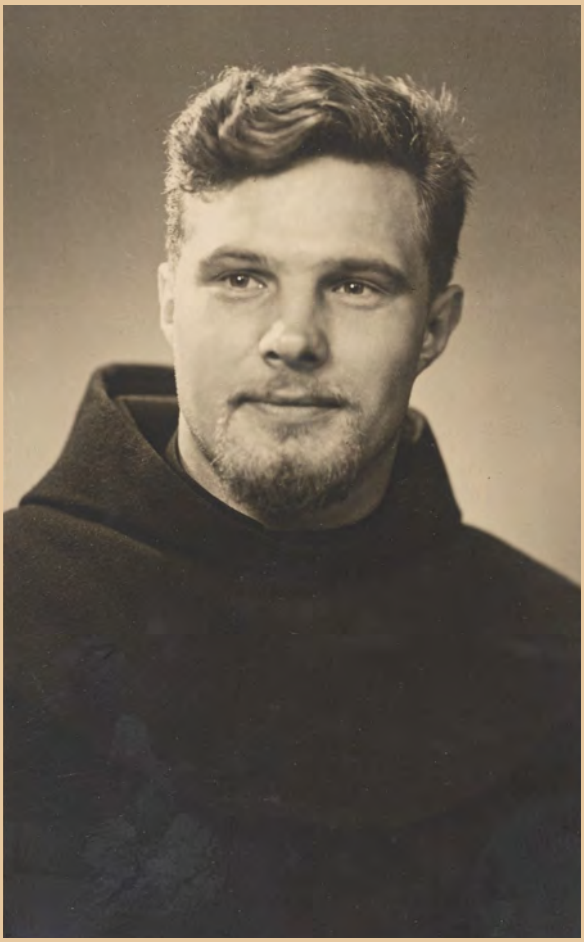

De volgende eeuwen kende Japan een moeizame kerstening, met soms zware vervolgingen, tot het klimaat op het einde van de 19de eeuw verbeterde door een officiële toelating tot prediking van het Christendom in Japan. Fransen en Frans-Canadezen hernamen de missionering. De twee wereldoorlogen betekenden een pauze, maar na 1945 kreeg de katholieke kerk hulp uit de Verenigde Staten, daarna volgden franciscanen uit Italië, Nederland, Vlaanderen, Polen en Duitsland. Eén van die paters was onze Alfred Van Ruysevelt

De meeste mensen uit Hombeek die hem gekend hebben, zullen zich Alfred Van Ruysevelt herinneren als de 'pater uit Japan'. In de parochiekerk werd regelmatig over de missies gepreekt, over hoe trots we mochten zijn op onze paters Van Ruysevelt, die ons geloof in het verre Congo en zelfs in het nog verdere Japan verkondigden. Af en toe werd ons gevraagd een steentje bij te dragen tot het missiewerk via een geldelijke bijdrage en zoals mijn moeder deed door eens iets moois te kopen op een missietentoonstelling.

Toch vroegen we ons weinig af over de reden van onze Vlaamse aanwezigheid in die verre landen. Geloofsverkondiging en welzijnswerk in Congo was nog vrij logisch, het was immers onze kolonie. Andere dorpsgenoten waren er in dienst van de Belgische kolonisering en kwamen af en toe terug naar België op vakantie. We waren nieuwsgierig naar het leven daar en waren zelfs een tikkeltje jaloers om de voorrechten die ze kregen en om de zon die er altijd scheen. Tot in 1960 natuurlijk, want dan hoorden we minder fraaie verhalen en zagen we vreselijke beelden op de televisie die we ons in 1958 aangeschaft hadden ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling te Brussel.

Over Japan stelden we ons weinig vragen. Nochtans was het geen onderontwikkeld land, de Japanners hadden zelfs tijdens de tweede wereldoorlog gevochten tegen het machtigste land ter wereld. Misschien moesten ze juist daarom bekeerd worden en in de westerse invloedssfeer getrokken worden? De missionering had natuurlijk ook van doen met macht en invloed.

Alfred Van Ruysevelt, kort na zijn intrede.

Foto © KADOC-KU Leuven.
Beeldarchief minderbroeders

Alfred en zijn tweelingzuster Anna na zijn terugkeer uit Japan op 5 juli 1963 in de tuin van het huis van zijn zus Henriëtte naast het ouderlijk huis

Foto © Luc VAN RUYSEVELT

Alfred en zijn tweelingzus Anna werden geboren te Hombeek op 13 januari 1921. Zij waren de jongste kinderen van Laurent Van Ruysevelt en Maria Petronella De Nuyer. Louis en Hendrika (Henriëtte) waren hun oudere broer en zus.

Net zoals zijn broer Louis ging Alfred naar de gemeentelijke jongensschool te Hombeek van 1925-1932 en naar de middelbare school te Lokeren van 1932-1937 en te Heusden van 1937-1940.

Hij trad in bij de minderbroeders-franciscanen op 14-9-1940, bij het begin van de tweede wereldoorlog, net voor de priesterwijding van zijn broer Louis. Hij deed hogere (priester)studies in Rekem, Sint-Truiden en Turnhout. Op 16-3-1947 werd hij tot priester gewijd te Sint-Truiden door Mgr. Kerkhofs.

Een jaar later (14-10-1948) vertrok hij samen met twee andere paters (Johannes-Jozef, Michel De Poortere en Severinus, Andreas Alenteyns) naar de Ichangmissie in China (provincie Hubei).

Ondertussen was er in China een oorlog uitgebroken tussen de nationalisten en de communisten, waardoor de vrij talrijke Europese christelijke missionarissen niet meer welkom waren. Na twee maanden moest Alfred (Pater Olivier), samen met zijn twee confraters via Canton, Hongkong en Macao naar Japan vertrekken.

De bisschop van Yokohama (tweede grootste stad van Japan, maakt deel uit van Groot -Tokio) had Alphonse Schnusenberg, de verantwoordelijke Pater Delegaat-generaal voor de franciscanen in het Verre Oosten gevraagd versterking te sturen naar het district Nagano. De verdreven paters uit China waren een ideale oplossing.

De brief die Alfred op 19 oktober 1950 vanuit Yokohama naar P. Celestien Lammens, procurator (beheerder van de stoffelijke aangelegenheden van een geestelijke stichting) te Mortsel schrijft, spreekt boekdelen. Ook Pater Lucien Ceyssens (die als confrater franciscaan in vijf getypte bladzijden, bewaard in het Kadoc, over Alfred Van Ruysevelt schreef) citeert letterlijk hieruit:

‘Eindelijk komt het er nog eens van om te schrijven. Eerst en vooral moeten we U hartelijk bedanken voor de 200 dollars die U ons heeft gestuurd. We ontvingen ze een goede maand geleden van P.Delegaat-generaal Schnusenberger, die ze had meegebracht van Hongkong. Daarmee zijn we weer voor lange tijd uit de nood, hoop ik, al is er altijd maar wat te kopen. Op onze overste P. Raymond Talhofer, kunnen we niet al te veel beroep doen, daar hij meestal geen geld heeft, integendeel alleen schulden. We hopen dat de Amerikanen de missie zullen overnemen (New York) , maar dat zal toch nog het eerste jaar niet zijn. Wij zijn nu met 2 Duitsers, Polen (zonder aantal) , 2 Belgen (zonder P. Beatus Theunissen of de 2 Goossens mee te rekenen), 2 Columbianen (Zuid-Amerikanen), 1 Italiaan, 1 Amerikaan (New-York) Pater Lois Yoyee, die 19 jaar in Shasi, China was.

Ik ben nu reeds voor 7 maand in Yokohama als aalmoezenier in het generaal hospitaal, bestuurd door de zusters franciscanessen. Na Kerstmis ga ik echter naar Nagano {hoofdstad van de gelijknamige prefectuur Nagano op het Japanse hoofdeiland Honshu} om eindelijk aan ‘t werk te slaan. Ik woon hier bij Mgr. Wakida, bisschop van Yokohama, daar er in het hospitaal geen plaats is. Van hieruit ga ik dagelijks naar de taalschool in Tokio, wat me heen en weer 3.30 uur vraagt. Het is een protestantse school, maar zeer degelijk. Pater Severien is sedert een goeie maand in Titsuka, ook als aalmoezenier van de franciscanessen (noviciaat). Hij wacht op P.Cletus die hem daar moet komen vervangen. P.Cletus en P.Rupert verwachtten we hier reeds op het einde van september, maar ze zijn nog niet aangekomen. Niemand weet op welke boot ze zijn. P.Beatus vertrekt hier op 25 oktober per boot naar Hongkong, vandaar rond de 10de november per vliegtuig naar Rome, waar hij enkele dagen zal verblijven en dan naar België.

Ik ben juist een week terug uit het hospitaal waar ik een operatie aan de knie heb ondergaan op de 13^{e} oktober, ik ben er drie weken te gast geweest, waarvan 18 dagen in bed. Dat is nu de tweede maal dat ik in het hospitaal terecht kom. De eerste keer in Nagano voor een gebroken been.’

Deze brief leert ons een aantal dingen. Er is daar in Japan, in de buurt van de hoofdstad reeds een hele organisatie van de franciscanen werk-

Alfred genietend van een kopje thee in aangenaam gezelschap **Foto © Luc VAN RUYSEVELT**

Zomerse picknick met de kinderen van de katholieke jeugdbeweging **Foto © Luc VAN RUYSEVELT**

zaam, de vrouwelijke religieuzen van de orde besturen er zelfs een groot hospitaal, daar kan Alfred als aalmoezenier en ook om gezondheidsproblemen terecht alvorens hij later zelf een missiepost zal stichten in Nagano.

Een ander belangrijk punt is 'geld'. Alfred begint met de procurator te danken voor de 200 dollar die hij heeft ontvangen. Dit is inderdaad het heikele punt in de meeste van zijn talrijke brieven naar België. Ter vergelijking: zijn broer Louis gaf les in Congo en werd betaald door de Belgische staat en later door Congo zelf. De toestand in Japan was totaal anders, de missionarissen moesten zelf hun werk bekostigen. Het bouwen van kloosters, scholen, kerken, hospitalen werd grotendeels vanuit Vlaanderen betaald, vandaar de vele omhalingen tijdens onze jeugd. Ook de vele boot- en vliegtuigreizen van de missionarissen en hun oversten betekenden een zware aderlating voor de katholieke kerk.

In vele brieven klaagt Alfred over zijn armoedig bestaan, hij verblijft bij de bisschop of moet een kamer huren bij particulieren. Hij heeft geen meubilair voor zichzelf, ook geen misvoorwerpen, kledij voor de priester en de koorknapen tijdens de vieringen.

In een handgeschreven brief van 13-12-1951 aan P.Leontius Adams, de assistent procurator te Mortsel schrijft hij:

'Ik leef hier zeer povertjes. Vroeger ging ik eens per dag in een "poutse" eten, maar dat kan er ook niet meer van af en ik leef nu op brood met eieren en sardines en soms al eens een stukje vlees. Dat alles komt omdat ik die post hier heb moeten openen. Ik wist werkelijk niet dat een post zoveel geld kostte (…) De missie geeft haast niets, daar de overste haast alles voor de post in Nagano heeft gebruikt'.

De politiek van de Kerk was toen: zoveel mogelijk posten openen om zoveel mogelijk zieltjes te winnen, zonder te beseffen dat zoiets heel duur was en het leven voor de missionarissen nodeloos zwaar maakte. Ze waren vaak heel eenzaam, omdat ze zelden confraters rondom zich hadden. In dezelfde brief klaagt Alfred aan dat de Vlaamse paters verspreid zitten in verschillende parochies.

'We hopen natuurlijk allen samen te kunnen geraken. Dat zou heel wat interessanter zijn'

Er worden voortdurend paters van de ene missiepost naar de andere geschoven, hij spreekt over Duitsers, Spanjaarden en Columbianen. De Spaanse pater moet een nieuwe post openen in de buurt van de stad Nagano en de Colombiaanse gaat naar Korea als aalmoezenier voor de Colombiaanse soldaten daar. Het is immers de tijd van de Koreaanse oorlog (1950-1953).

In een brief van 30-3-1951 aan P. Leontius (of Léonce) van de procuur in Mortsel lezen we positiever nieuws. Alfred schrijft:

'De overste (P.Raymond Talhofer) heeft een groot huis gekocht met 2 verdiepingen in de hoofdstraat van Nagano, vlakbij de beroemde Zenkoji-tempel. De overste heeft het er niet op om buiten Nagano nieuwe parochies te openen.'

Zou het kunnen dat Alfred niet zo goed overeenkwam met P. Raymond Talhofer, want ondanks het grote huis in Nagano, dat hen beiden zou kunnen huisvesten lezen we in een brief van 1952 dat hij een nieuwe missiepost heeft gesticht in Komoro, ongeveer 80 kilometer van Nagano, waar hij zowel voor Komoro als enkele steden van dezelfde grootte en een 50-tal dorpjes en vele gehuchten moet zorgen.

Wat een opdracht, terwijl de streek nu een beroemd skigebied is. Er vonden reeds tweemaal Olympische winterspelen plaats!

Een apart hoofdstuk zouden we kunnen wijden aan het transport van goederen naar onze ijverige Pater Alfred (of Olivier). Op 30-1-1951 schrijft hij aan P. Celestien (procurator te Mortsel) dat hij blij is met een moto die binnenkort zal aankomen. Hij vraagt naar de naam van de shipping company, want hij wil er graag bij zijn als de moto aankomt. Twee maanden later komt de moto aan in Tokio, hij was initieel vertrokken in Genua, door tussenkomst van André Van Campenhoudt. Van deze pater scheutist vinden we een prentbriefkaart terug, waarop hij vader Laurent meldt dat hij de moto via Genua als bagage zal meenemen naar Japan.

Alfred voor het kerkje van één van de talrijke missieposten die hij stichtte

Alfred Van Rruysevelt met links zijn vriend Florus Hermans

25e verjaardag van de stichting van de Katholieke Kerk in Nagano
1960 -11 -3

Foto's © Luc VAN RUYSEVELT

Waarschijnlijk heeft zijn vader, die naast landbouwer ook ” automechanieker” was (volgens een later document van de burgerlijke stand) de moto op de kop kunnen tikken om zijn zoon een plezier te doen.

Het heeft Alfred veel moeite gekost, maar gelukkig heeft hij geen douanekosten moeten betalen. Hij reed de moto zelf naar Nagano, 250 kilometer over een slechte weg, zodat er stukken zijn losgeraakt. Er lag zelfs lichte sneeuw op de weg.

Omdat de politie zeer streng was , heeft hij de moto grondig laten repareren, anders kreeg hij geen licentie. We kunnen ons al voorstellen hoe Alfred gezwind door het Japanse berglandschap reed, zeker toen hij Komoro en de wijde omgeving onder zijn hoede had.

Uit 1952 vinden we een reeks brieven terug die handelen over een beloofde koffer met misvoorwerpen die vanuit Antwerpen met het schip “De Kieldrecht” in Tokio zou aankomen. Het was een geschenk dat hij via een tante die religieuze was en zusters van dezelfde orde in Brussel, zou krijgen voor zijn nieuwe missiepost. Hij schrijft in het Frans aan Zuster Marie-Louise van de ‘Soeurs Adoratrices Perpetuelles in de Maerlandstraat 20 in Brussel dat hij op zoek is naar een draagbaar altaartje en ‘des vases sacrés , specialement un ciboire et le necessaire pour le batême et la communion des malades’. Kazuifels in alle kleuren en kledij voor de koorknapen zijn ook welkom.

Alfred is nu in de nieuwe missiepost te Komoro (80 km van de hoofdstad Nagano van de gelijknamige prefectuur) en kan deze religieuze voorwerpen goed gebruiken. De boot was 2 maanden onderweg (van juli tot september 1952) en toen hij eindelijk aankwam, was de koffer zoek. Alfred was door ziekte te laat in de haven aangekomen en waarschijnlijk was de koffer gestolen. De koffer was gelukkig verzekerd voor 5000 Fr, maar het kostte later veel moeite om die som te recupereren.

In oktober 1952 vertelt P. Léonce Adams, de assistent procureur uit Mortsel (aan wie de meeste brieven gericht zijn en die altijd vriendelijk antwoordt) dat er gelukkig een tweede koffer met ‘allerlei kerkgerief’ van zusters uit Gent klaar staat. Alfred verneemt nu ook van wie de geldsommen komen die hij recent heeft gekregen. Hij wil de gulle schenkers bedanken.

De meisjesschool van Zichem schonk 1960 Fr en 500 Fr. De procuur in Gent schonk 900 Fr en 5750 Fr. Waarschijnlijk ligt zijn tweelingzus Anna, die kloosterzuster was in Averbode en directrice van de meisjesschool in Zichem aan de basis van de eerste schenkingen.

In januari van hetzelfde jaar 1952 vraagt of beter smeekt Alfred Pater Léonce om een lijst van boeken te bestellen en op te sturen van belangrijke Engelstalige godsdienstige auteurs (vooral uit de V.S.) die in die tijd het moderne geestelijk leven aanstuurden.

We vinden o.m. enkele titels van de nu nog gekende Mgr. Fulton Sheen: *Lift up your heart* en *Peace of Soul.* Deze auteur (1895-1979) was bisschop en later aartsbisschop van New York, hij was een belangrijk voorstander van de oecumene gedachte en gebruikte de televisie als nieuw medium. Gelukkig heeft Alfred een aantal van de bestelde boeken gekregen, zodat hij zijn geestelijke honger enigszins kon stillen.

Uit 1953 vinden we nog enkele brieven, die handelen over de verstuurde koffer met misvoorwerpen die definitief verloren is gegaan en over het verzekeringsgeld dat hij met moeite heeft teruggekregen, hij moest eerst een inventaris opstellen met de waarde van de inhoud. Daarbij moest de procuur in Mortsel hem helpen.

Na 1953 vinden we geen brieven meer terug van Alfred. Tot 1962 heeft hij zich geweldig ingezet voor zijn missieposten in Komoro. Volgens pater Lucien Ceyssens ‘werd Olivier zelfs consiliarius (raadslid) van de pater Commissaris. Van 7 juni 1958 tot 4 januari 1959 was hij op vakantie in België. Dat jaar, na de brand in Nagano, werkte hij flink mee aan het herstel en de uitbreiding van deze missiepost. Hij begint ook weer een nieuwe missiepost.

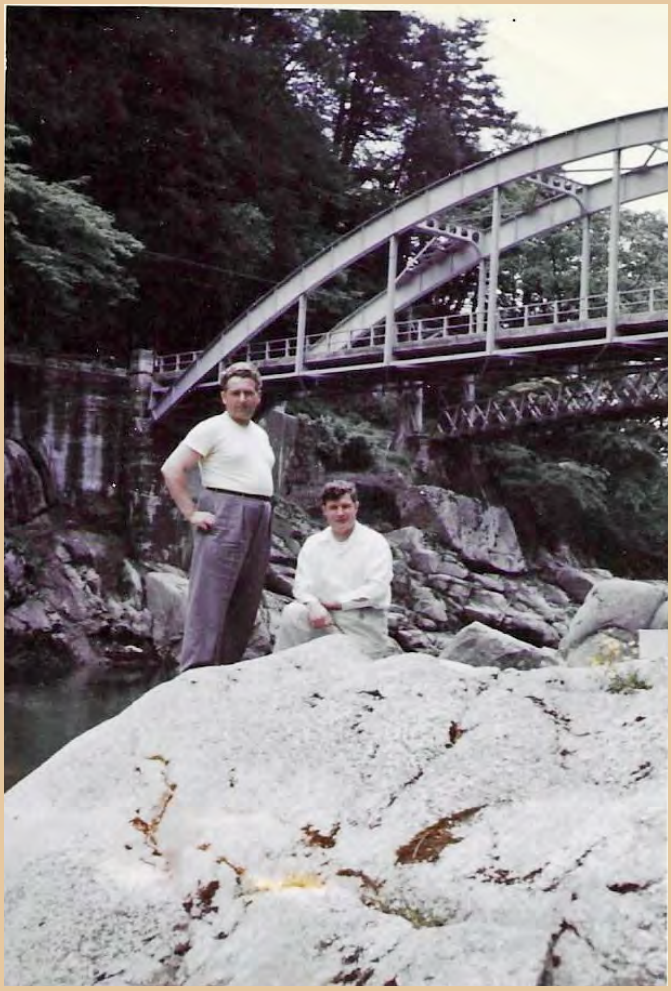
Op 11 mei 1960 schrijft hij: ‘Ondertussen hebben we het toch klaar gekregen om een nieuw kloosterke en een nieuwe missiepost te bouwen, waarvan ik nu de dienst waarneem. (…) Reeds voor de brand gaf u me de belofte, P.Reverende (Pater Provinciaal Bruno Vijdt) te helpen voor deze nieu-

Februari 1959: op de ski's in het Japanse berglandschap te Akakura.
Een missionaris kan ook wat ontspanning gebruiken

Foto © Luc VAN RUYSEVELT

Alfred Van Ruysevelt en collega minderbroeder Florus (Jozef) Hermans (1916-1999) op uitstap in de omgeving van Nagano.

Foto's © Luc VAN RUYSEVELT

we missiepost. Daarom kom ik u nog eens vragen of het niet mogelijk zou zijn om ons te helpen in het bouwen van een schoolke en een kerkske, die er absoluut nodig zijn voor de bloei van deze missiepost'.

Om te kunnen kijken in het hoofd van de jonge missionaris en de tijdsgeest te begrijpen is het interessant terug te grijpen naar een eerdere brief van 9 juni 1952 aan pater Leontius van de missieprocuur te Mortsel. Deze pater moet telkens zorgen voor de nodige geldelijke fondsen, maar hij wordt ook meer en meer een vertrouwenspersoon voor de jonge Alfred die soms zwaarmoedig is door zijn moeilijke opdracht.

Hij schrijft:

> "De moeilijkheden stapelen zich echter voor mij op, en daarbij komt nog dat ik praktisch soms alleen sta, op mijn eigen aangewezen, en dat voor een nieuwe missiepost en voor mijn eerste keer. Gemakkelijk is het niet, maar O.L.Heer vergeet niet dat we voor hem werken en zo gunt hij ons zo nu en dan een troost, die ik mocht ondervinden in mijn eerste drie doopsels met Pinksteren. Binnenkort hoop ik er nog een drietal te hebben."

Zelfs de gelovigen onder ons trekken hun wenkbrauwen op bij deze verzuchtingen. "Zieltjes winnen" was toen inderdaad heel belangrijk. Tegelijk voelen we na zoveel jaren medelijden met de moed en soms de wanhoop van onze vroegere dorpsgenoot.

Na 1960 wordt het relaas van pater L.Ceyssens somber. Hij betreurt dat de hardwerkende missionaris zijn levenstaak in de steek heeft gelaten, zijn celibaatsbelofte niet heeft gehouden en verliefd is geworden op een Japans meisje, waarschijnlijk iemand met wie hij samenwerkte in één van zijn talrijke parochies. Zijn oversten pogen hem nog tot inkeer te brengen door een overplaatsing te regelen naar een rusthuis te Kobe, maar ze denken er ook aan 'hem een gelegenheid (te) geven langs wettige weg uit te treden door laïcisering aan te vragen …Het lijkt zo goed als zeker, dat hij na uittreden spoedig zal trouwen.'

Echt veel begrip voor Alfreds keuze was er niet bij zijn oversten, hoewel we in latere studies lezen dat er zich tijdens de jaren 60, vooral naar het einde toe 'een dramatische daling van de intredingen en een dramatische stijging van de uittredingen ' aftekende. (L.Gevers, *Kerk in de kering ,* 2014, blz.283). Pater Lucien Ceyssens (1902-2001) zelf vermeldde bij het begin van het levensverhaal van Alfred dat ook de twee confraters, die samen met hem van China naar Japan gestuurd werden, later uittraden.

Jammer dat de katholieke kerk niet het voorbeeld volgde van de protestantse zendelingen, die als gehuwden de blijde boodschap uitdroegen, scholen en hospitalen oprichten. In 2017 bezocht ik met mijn man in Seoul een kerkhof van Britse zendelingen uit de 19de eeuw en een bijhorend museum waarin de verwezenlijkingen van deze Europeanen beschreven werden. Zij hadden er onder meer voor gezorgd dat de Koreaanse samenleving van toen van een feodale samenleving overging naar een meer moderne en democratische. De dames echtgenoten hadden zich evengoed ingezet als de dominees zelf. Sommigen waren arts, verpleegster of leerkracht.

Anderzijds werd onlangs op de Nederlandse televisie een nieuw boek voorgesteld van Freek Bakker, *Het verdriet van de zending* (2022), waarin de kinderen van de vroegere zendelingen in Indonesië klaagden dat ze zware trauma's hadden overgehouden aan het feit dat ze lange jaren van hun ouders waren gescheiden en in het moederland in pleeggezinnen werden ondergebracht om hun ouders toe te laten zich volledig te wijden aan de verspreiding van het Woord Gods.

Zo zie je maar dat er steeds wat mis is met onze vroegere ideeën over missionering.

Huwelijksviering van Alfred Van Ruysevelt met Takeko Okamura.

Foto © Luc VAN RUYSEVELT

In 1962 koos Alfred van Ruysevelt een andere weg, hij koos voor een liefdevol gezin voor zichzelf, zijn jonge Japanse vrouw Takeko Okamura (1939-2022) en zijn 2 kinderen.

Zijn zoon Luc (°1963) (zijn dochter Lili overleed reeds in 2001 en liet een man en twee kinderen na), getuigt nu van het warme gezin, waarin hij is opgegroeid, van zijn lieve moeder die heel goed geïntegreerd was en goed Nederlands sprak.

Ook zijn neven en nichten zijn vol lof over Takeko en zijn er fier op dat zij hun oom Alfred en zijn gezin zo goed hebben opgevangen zodat ze zich welkom voelden bij hun terugkeer uit Japan.

Toch was het niet evident voor de vroegere missionaris om een nieuw leven op te bouwen in Europa. Gelukkig sprak hij vloeiend een groot aantal talen, waaronder Japans natuurlijk en bezat hij een enorm organisatorisch talent, denk maar aan de talrijke missieposten die hij uitbouwde in de buurt van Nagano. Die talenten kon hij in Europa goed gebruiken in de commerciële sector, in de handel met Japan. Hij was onder meer personeelsdirecteur bij het Japans autobedrijf Hino Motors in Mechelen. Alfred woonde met zijn gezin achtereenvolgens in Brussel, Düsseldorf, Frankfurt, en tenslotte in Mechelen, dicht bij zijn neven en nichten uit Hombeek.

Uit enkele bewaarde brieven blijkt dat zijn vroegere orde zich in het begin zorgen maakte over het financiële aspect voor het jonge gezin en ook over de eventuele reacties van de parochianen in Hombeek, die hem vroeger als pater gekend hadden. Vanzelf is de overgang niet gegaan, maar de innerlijke kracht van Alfred en de vriendelijkheid van Takeko , samen met de warme opvang van zijn familie hebben alle moeilijkheden overwonnen.

Nu Takeko, de laatste getuige van de Japanse connectie tussen de Hombeekse familie Van Ruysevelt en het land van de rijzende zon op 3 januari 2022 is gestorven in de armen van haar zoon en omringd door haar liefhebbende schoonfamilie, past het om dankbaar terug te blikken op het werk van de hoofdrolspelers. Alfred Van Ruysevelt ging met jeugdige bezieling en ijver naar het Verre Oosten en zette zich daar meer dan tien jaar in om de blijde boodschap van Christus en de verwezenlijkingen van onze westerse beschaving naar Japan te brengen. Door zijn huwelijk met Takeko bracht hij een stukje van de oosterse cultuur mee naar België waarvan ook wij ongetwijfeld hebben genoten.

Ondanks al zijn tegenspoed en leed heeft vader Laurent Van Ruysevelt, via zijn kinderen de wereld een stukje mooier gemaakt.

Danielle Auwaerts

De grote golf van Kanagawa (1830-32) door Katsushika Hokusai